

2023-11-14 Nr. NV-2799

VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-23-1468(2) TAIS-23-12566(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. LAPKRIČIO 23 D. NUTARIMO NR. 1162 „DĖL SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ SPECIFIKACIJOS IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne 2023-06-01	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-11-07	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įgyvendinami 2023 m. balandžio 27 d. priimti Aviacijos įstatymo pakeitimai¹, kurio 18 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad atlikdamos savo funkcijas įstaigos (krašto apsaugos sistemos institucijos, žvalgybos institucijos, Vadovybės apsaugos tarnyba ir statutinės įstaigos) Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę laikinose bepiločių orlaivių sistemų geografinėse zonose, kuriose bepiločių orlaivių skrydžiai ribojami arba draudžiami, taikyti technines bepiločių orlaivių nutupdymo ir (ar) neutralizavimo priemones. Tam reikalinga keisti Specialiųjų priemonių specifikaciją ir Specialiųjų priemonių panaudojimo tvarką.

Kartu siūloma tikslinti keičiamos Specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos nuostatas, siekiant aiškiau diferencijuoti specialiąsias priemones², kurios gali būti taikomos teisės pažeidimą padariusio ar galbūt padariusio ir (ar) nevykdančio teisėtų pareigūnų nurodymų ar reikalavimų asmens atžvilgiu, priklausomai nuo to, ar šis asmuo aktyviais veiksmais priešinasi sulaikymui ar pasyviais veiksmais (neveikimu) vengia pareigūno veiksmų, ir tikslinti specialiąsias priemones, kurios galėtų būti taikomos prieš pavojaus nekeliantį asmenį, tačiau kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo ar atsisako paklusti pareigūno reikalavimui pasitraukti į nurodytą vietą, taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Policijos įstatyme numatyta pareigūno teisė transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę blokuojant ir toks transporto priemonės stabdymas blokavimu yra naudojamas veiksmas praktikoje, tikslinga papildyti prieš transporto priemonę priverstinio sustabdymo metu naudojamas specialiąsias priemones.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Specialiųjų priemonių specifikacijoje plečiamas specialiosios priemonės „nuotolinio poveikio priemonės“, į kurios sampratą papuola bepiločiai orlaiviai, transporto priemonės, išminavimo robotai ar kitos autonomiškai arba nuotoliniu būdu valdomos techninės priemonės, aprašymas:

- nustatoma, kad nuotolinio poveikio priemonės naudojamos ne tik bepiločių orlaivių neutralizavimui, bet ir jų fiksavimui ir nutupdymui;
- pildomi veiksmai, kuriais gali būti neutralizuojamos nuotolinio poveikio priemonės (perėmimu,

¹ Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 3, 5, 6, 16, 18, 35, 38, 41, 41¹, 46, 50 straipsnių ir 1, 2, 3 priedų pakeitimo, įstatymo papildymo 19¹, 41² straipsniais ir III skyriaus papildymo vienuoliktoju skirsniu įstatymas Nr. XIV-1911

² Specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos apraše nustatomi vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnų, Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų, žvalgybos pareigūnų ir policijos rėmėjų veiksmai rengiantis panaudoti, naudojant ir panaudojus specialiąsias priemones. Specialiųjų priemonių panaudojimo sąlygas ir pagrindus nustato įstatymai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nukreipimu, sustabdymu, blokavimu, atskirų dalių ir veikimo mechanizmų paveikimu);

- atsižvelgiant į besikeičiančias nuotolinio poveikio priemonių panaudojimo galimybes, numatoma, kad **nuotolinio poveikio priemonės gali būti naudojamos kartu su kitomis specialiosiomis priemonėmis** (pvz., impulsiniais šviesos prietaisais, transporto priemonių priverstinio stabdymo priemonėmis, vandensvaidžiu);

- numatoma, kad nuotolinio poveikio priemonės **naudojamos asmenų veiksams valdyti, taip pat pagalbai, paramai asmenims teikti** (pvz., nuotolinio poveikio priemonėmis gali būti nugabenamos asmenims reikalingos medicininės priemonės).

Numatoma, kad specialioji priemonė „vandensvaidis“ **gali būti montuojamas ant nuotolinio poveikio priemonės.**

Specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos apraše:

- nustatoma, kad **prieš bepiločius orlaivius**, esančius laikinose bepiločių orlaivių sistemų geografinėse zonose, **gali būti naudojamos nuotolinio poveikio priemonės** bepiločių orlaivių nutupdymo ir (ar) neutralizavimo tikslu;

- esant pavojaus nekeliančiai asmenų grupei, **numatomas nuotolinio poveikio priemonės panaudojimas** ne tik jos veiksams stebėti, bet ir **asmenų grupės veiksams valdyti ir pagalbai teikti**;

- nauja sąvoka „aktyviais veiksmais vengiantis sulaikymo asmuo“ apibrėžiamas asmuo, padaręs ar galbūt padaręs teisės pažeidimą ir (ar) nevykdantis pareigūno teisėtų nurodymų ar reikalavimų ir besipriešinantis sulaikymui aktyviais veiksmais ir tokiais savo veiksmais nekeliantis pavojaus pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, turtui. **Prieš aktyviais veiksmais vengiantį sulaikymo asmenį pareigūnas galėtų panaudoti asmens judesio ribojimo priemones, ašarinius purkštuvus, elektros šoko įtaisus, lazdas (išskyrus smūgių atlikimą), prirėmimo įrankius, skausminius sviedinius, tarnybinius šunis**;

- tikslinama sąvokos „pavojaus nekeliantis asmuo“ apibrėžtis, joje atsisakant aktyvių veiksmų, atliekamų vengiant sulaikymo, elemento. **Pareigūnas turėtų teisę panaudoti atitinkamas specialiąsias priemones prieš pavojaus nekeliantį asmenį, kai asmuo atsisako paklusti pareigūno reikalavimui pasitraukti į nurodytą vietą – lazda (išskyrus smūgių atlikimą)**;

- priverstinio transporto priemonės stabdymo metu **numatomas tarnybinės transporto priemonės blokuojant kelius naudojimas.**

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projektui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Vadovybės apsaugos tarnyba, Valstybės saugumo departamentu.

Projektas aptartas 2023 m. lapkričio 7 d. tarpinstituciniame pasitarime. Atsižvelgiant į jo rezultatus teikimas papildytas argumentacija projekte siūlomiems pakeitimams, susijusiems su specialiųjų priemonių panaudojimu. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, pateiktas 2023 m. lapkričio 6 d. išvadoje Nr. NV-2716.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Jurgita Žilinskienė

Viešojo valdymo grupė